

AZOH; URMİYE Gölü, Van Gölü'ne 147 kilometre uzaklıkta... 5 bin 200 km²'lik yüzeyi ile İran'ın en büyük gölü. Bir köprü ile Tebriz ve Urmiye kentlerini birbirine bağlıyor. İddiaya göre göldeki suyun neredeyse % 60'ı kurudu. Uzmanlara göre önlem alınmaması halinde birkaç yıl içinde göl tuzlu bir kara parçasına dönüşecek.

Bilgede ağırlıklı olarak Azerbaycan Türkü nüfus var. Azeri Türkleri, gölün kuruması tehlikesine karşı Tahran yönetimine karşı büyük bir 'çevresel' hareket başlattılar birkaç gün önce. İran'ın resmi Fars haber ajansı, protestolar nedeniyle 60 kişinin tutuklandığını bildirdi. Bunlar arasında Azerbaycanlı air ve hukukçu Feranaz Ferit, Ankara'da okuyan Mecit Cavadi ve kardeşi Tohit Cavadi de bulunuyor.

Bu imdiye kadar dünya kamuoyuna yansıması bir eylem türü değil. Hele İran için ağırtıcı bir durum.

UNESCO tarafından biyosfer rezervi sayılan Urmiye Gölü dünyanın rezerv açısından en büyük 3. tuz gölü. Son 20 yılda yüzölçümünün yarısını, kuraklık ve göl üzerinde kurulan barajlar yüzünden kaybetti.

İran sınırındaki Güney Azerbaycan Türklerinin tepkisini üç gün önce ilk olarak BBC duyurdu. Önceki gün öleden sonra da başta çeşitli ülkelerde yaşayan Azeri Türkleri, 'duyuru ve tepki' mesajlarını başta Türkiye olmak üzere yaymaya başladılar.

GÜNEY AZERBAYCAN

Bize gelen e-mail'ler arasında ABD, Kanada ve İsviçre'de yaşayan Azeri Türkleri de vardı; aynı şekilde diğer meslektaşlarımıza da gönderildiğini gördük. Genellikle metinleri aynıydı ve 'Saygıdeğer Türk gazetecisi' diye başlıyordu. İran'la ilgili 'derin' mesajların da bulunduğu u metin öyle:

“Sesimize kulak verin... Ne yazık ki İran rejimi g l n kurumasına karşı hiçbir önlem almıyor, bunun altında İran için ciddi bir strateji yatıyor.

İran’da 35–40 milyon civarında Azerbaycan, Türkmen ve Ka kay Türkleri ya ıyor. İran’ın kuzeyinde ise bölge Türklerinin deyimi ile ‘Güney Azerbaycan’ bölgesi var. Urmiye Gölü, Güney Azerbaycan’ın Urmu (Urmiye)  hrindedir. Urmu’da kimi istatistiklere göre % 83, kimilerine göre

% 90’dan fazla Azerbaycan T rk  yaşamaktadır. G l n kuruması sonucunda oluşacak en ufak bir r zg rda, tipide, hortumda bölge halkının yaşamı fel  olacak ve en önemlisi de su kaynaklarının kurutulması, hayvancılığı ve tarımı öldürecektir. Bunun sonucunda bölgeden en az 16 milyon Azerbaycan T rk  göçmek zorunda kalacaktır. Türk medyası son bir haftadır Güney Azerbaycan’da çıkan haklı itirazları görmezlikten geliyor. Fakat nedense Suriye’de 10 kişi bir araya gelip slogan attı ında bir hafta boyunca bunu yayımlıyorlar. Bunun bize

göre birçok nedeni olabilir.

Birincisi BOP haritasında

Güney Azerbaycan toprakları ‘ zerk Kürdistan’ toprakları içerisine alınmış. Yani Amerika sistematik olarak Güney

Azerbaycan hareketini

bloke etmeye  alıyor.  kincisi ise Türkiye’deki etkin olan Sünni– slami medya  ii– slam Türklerinin sesini duymazlıktan geliyor olabilir.

 u ana kadar gelen haberlerde 3 ila 7 arasında can kaybının olduğu söyleniyor ama sayılar net değil.  nk  İran polisi  ld rd   Türklerin cesetlerini arabalara doldurup kaçırıyor. Lütfen bu katliama karşı kaleminizle yanımızda durun.”

İran'da yaşıyan Azeri

Türklerinin daha önce İran rejimine karşı verdikleri mücadele 'cılız' boyutta kalmı, pek yankı bulmamıdı. Bu sefer durum değiğti. Evreci isyan yayıldı. Tebriz de Urumçi, tuz gölünün kurumasına karşı çıktı.

.ABD'nin, Türkiye'de 'füze kalkanı' projesi gündeme gelirken, böyle bir eylemin anlamı olması gerek

<http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/18657344.asp>